

Fundacja Wolność i Demokracja

Sprawozdanie zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości w sprawie ramowego zakresu sprawozdania z działalności fundacji za rok 2015

1. Nazwa fundacji, jej siedziba i adres, data wpisu w Krajowym Rejestrze Sadowym i numer KRS-u wraz ze statystycznym numerem identyfikacyjnym REGON, dane dotyczące członków zarządu fundacji (imię i nazwisko według aktualnego wpisu w rejestrze sadowym i adres zamieszkania) oraz określenie celów statutowych fundacji:

- nazwa: Fundacja „Wolność i Demokracja”
- siedziba: Warszawa
- adres: 00-540 Warszawa Al. Ujazdowskie 37 lok 2
- wpis w KRS: 25 stycznia 2006
- KRS: 0000249712
- REGON: 140429708
- Zarząd Fundacji:
Prezes Fundacji – Robert Czyżewski
Wiceprezes Zarządu – Radosław Ludwik Poraj Różecki
Sekretarz Zarządu – Lilia Luboniewicz
- cele statutowe:

- wspomaganie ruchów na rzecz praw człowieka i demokracji w krajach Europy Środkowej i Azji, a także wszystkich innych krajach, gdzie wartości te byłyby zagrożone,
- udzielanie bezpośredniej pomocy humanitarnej przedstawicielom lokalnych środowisk demokratycznych, represjonowanym za działalność na rzecz praw człowieka i demokracji w krajach nie respektujących tych wartości,
- prowadzenie działalności medialnej na rzecz demokracji i praw człowieka, w tym w krajach nie respektujących tych wartości,
- współpracę ze stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi oraz partiami politycznymi działającymi w Europie Wschodniej i Azji, a także w innych krajach, gdzie działalność demokratyczna jest utrudniana lub uniemożliwiana,
- . organizowanie współpracy międzynarodowej na rzecz demokracji i praw człowieka w krajach nie respektujących tych wartości,
- a. organizowanie międzynarodowych działań rzeczniczych na rzecz środowisk demokratycznych działających w krajach nie respektujących wartości demokratycznych i praw człowieka,
- b. prowadzenie działań edukacyjnych związanych z demokracją i prawami człowieka,
- wspomaganie rozwoju polskojęzycznego szkolnictwa, w tym szkolnictwa wyższego (m.in. także dopłaty do uposażeń nauczycieli języka polskiego),
- wspomaganie działań na rzecz zaopatrzenia środowisk polskich w polską prasę i książki, oraz zapewnienie jak najszerszego dostępu tych środowisk do polskiej kultury,
- pomoc na rzecz ochrony zabytków kultury polskiej (świeckiej i sakralnej),
- szkolenie menedżerskie i zawodowe Polaków ze Wschodu w zakresie wprowadzania zasad gospodarki rynkowej, przekształceń własnościowych i przedsiębiorczości w różnych dziedzinach, a zwłaszcza w rolnictwie i rzemiośle,

- fundowanie stypendiów i organizowanie staży i praktyk w instytucjach życia publicznego i gospodarczego,
- pomoc organizacyjną w działalności gospodarczej Polaków na Wschodzie,
- zachęcanie Polonii z Zachodu do współdziałania w organizowaniu różnorodnej pomocy (finansowa, doradcza, podejmowanie działalności gospodarczej) na rzecz Polaków na Wschodzie,
- pomoc finansową i rzeczową ośrodkom kultury polskiej i polskim organizacjom na Wschodzie,
- wspieranie rozwoju duszpasterstwa polskiego,
- udzielanie pomocy Polakom na Wschodzie, znajdującym się w trudnej sytuacji bytowej,
- współpracę z innymi fundacjami, instytucjami państwowymi, przedsiębiorstwami i organizacjami społecznymi, w zakresie realizacji określonych przedsięwzięć na rzecz Polaków na Wschodzie,
- pomoc w wydawaniu i kolportażu wszelkiego typu wydawnictw oraz druków ulotnych,
- pomoc organizacyjną i finansową wszelkim organizacjom i partiom, których działalność pokrywa się z celami statutowymi Fundacji,
- podejmowanie działań na rzecz rodzin, poprawiających ich funkcjonowanie i podkreślających znaczenie dla społeczeństwa,
- inne działania mające na celu realizację celów Fundacji.

2. Zasady, formy i zakres działalności statutowej z podaniem realizacji celów statutowych, a także opis głównych zdarzeń prawnych w jej działalności o skutkach finansowych:

Działania realizowane przez fundacje w roku 2015

- „Wsparcie dla Bielsat TV”

Okres realizacji: 01.01.2015-31.12.2015

Bielsat jest największym w Europie i na świecie projektem wspierającym wolne media na Białorusi. Pod wieloma względami przypomina przedsięwzięcia medialne takie jak Radio Wolna Europa czy Głos Ameryki, które w czasach komunistycznych z sukcesem budowały w Polsce fundamenty wolności i społeczeństwa obywatelskiego. Bielsat wspiera procesy demokratyzacyjne na Białorusi, jest podporą środowisk tworzących zręby społeczeństwa obywatelskiego na Białorusi.

Fundacja Wolność i Demokracja od 2006 roku uczestniczy w finansowaniu pierwszej niezależnej telewizji na Białorusi pozyskując dla Bielsatu fundusze od międzynarodowych donatorów. Celem projektów w 2015 roku było wsparcie demokracji oraz wsparcie wolności słowa poprzez obsługę medialną przebiegu kampanii wyborczej i wyborów prezydenckich na Białorusi oraz przez promocję praw człowieka w programach telewizyjnych Bielsatu.

- „Wzmocnienie potencjału niezależnych mediów na Białorusi”

Okres realizacji: 15.07.2015-30.11.2015

W roku 2015 Fundacja Wolność i Demokracja zrealizowała projekt wspierający białoruski niezależny portal informacyjny w okresie kampanii prezydenckiej na Białorusi. Celem

projektu było zwiększenie dostępu społeczeństwa białoruskiego do niezależnej informacji dotyczącej wyborów prezydenckich w 2015 roku oraz wzmocnienie kontroli społecznej nad procesem wyborczym.

W ramach projektu dziennikarze białoruscy przygotowywali materiały dotyczące przebiegu kampanii wyborczej, przedstawiali stanowiska sztabów wyborczych poszczególnych kandydatów na urząd prezydenta, opinie polityków, organizacji pozarządowych, konkluzje obserwatorów i relacje wyborców. Umożliwiło to kandydatom mającym ograniczony dostęp do mediów państwowych prezentację swoich poglądów i programów wyborczych, a z drugiej strony pomogło wyborcom w dokonaniu wyboru opartego na rzetelnej informacji.

- „Centrum Dokumentacji i Pomocy Ofiarom Represji Politycznych na Białorusi -2015”.

Cel projektu:

Zrealizowany przez Fundację Wolność i Demokracja projekt "Centrum Dokumentacji i Pomocy Ofiarom Represji Politycznych na Białorusi - 2015" był kontynuacją analogicznych projektów realizowanych przez FWiD w latach 2006-2014. Jego celem było dokumentowanie przypadków represji wobec działaczy opozycji, poprzez gromadzenie i przetwarzanie szczegółowych ankiet wypełnionych przez beneficjentów projektu, oraz bezpośrednia pomoc materialna dla osób zaangażowanych w działalność polityczną i społeczną na Białorusi, poszkodowanych w wyniku prześladowania przez reżim Aleksandra Łukaszenki.

- „Wspieranie niezależnych mediów polskich na Białorusi”

W ramach realizowanego przez Fundację Wolność i Demokracja projektu „Polska Platforma Medialna na Białorusi” w roku 2014 i 2015 zwiększył się dostęp polskiej mniejszości do polskich mediów na Białorusi – mieszkańcy mniejszych miejscowości uzyskali regularny i na większą skalę kontakt z 3 tytułami prasowymi, a młodszy mieszkańcy większych miejscowości – z mediami elektronicznymi. Za pośrednictwem dwóch istniejących i jednego nowego portalu internetowego otrzymali stały dopływ bieżących informacji i publicystyki w języku polskim z zakresu historii i współczesności RP oraz wiadomości z życia mniejszości polskiej. Polacy mieszkający na Grodzieńszczyźnie i w obwodzie brzeskim uzyskali dostęp do cotygodniowych audycji radiowych na falach FM poświęconych sytuacji i wydarzeniom z życia polskiej mniejszości na Białorusi.

Ponadto podniesiono poziom merytoryczny, językowy, graficzny, techniczny oraz atrakcyjność tematyczną przekazu polskich mediów na Białorusi, zwłaszcza internetowych, podniesiono kwalifikacje redaktorów portali internetowych polskiej mniejszości w zakresie redagowania, pozycjonowania i promowania portali.

Do trwałych efektów projektu można zaliczyć poprawę jakości wizualnej i merytorycznej, a także językowej wydawanych pism: miesięczników: „Magazyn Polski”, „Głos znad Niemna” oraz kwartalnika „Echa Polesia”. Wszystkie redakcje zwiększyły umiejętności w zakresie tworzenia przez dziennikarzy interesujących materiałów prasowych. Polepszyła się także atrakcyjność portali internetowych i fan page’ów na Facebooku. Dzięki podniesieniu nakładów w przypadku „Magazynu Polskiego” i „Głosu znad Niemna” zwiększyła się grupa czytelnicza.

- „Wspieranie niezależnych mediów polskich na Ukrainie”

W ramach projektu Polska Platforma Medialna „Wschód” na Ukrainie realizowane były działania zmierzające w dwóch kierunkach.

Po pierwsze, modernizacji systemowej mediów polskich, racjonalizacji ich funkcjonowania oraz podniesienia jakości i atrakcyjności poszczególnych tytułów. Zmiany te polegały na:

- wprowadzeniu stanowiska centralnego korespondenta, pozostającego w kontakcie z zainteresowanymi mediami polskimi i tworzącego publikacje zamawiane przez poszczególne redakcje albo oferującego im swoje autorskie opracowania, głównie z zakresu szeroko rozumianej problematyki stosunków polsko-ukraińskich. Funkcję tę pełni mieszkający we Lwowie redaktor Jan Matkowski, doktor polonistyki, współpracownik licznych mediów polskich. Z jego artykułów korzystają zarówno największe tytuły polskie wychodzące na Ukrainie, takie jak „Kurier Galicyjski”, „Monitor Wołyński” czy „Słowo Polskie”, jak i mniejsze periodyki, takie jak „Mozaika Berdyczowska” czy „Tęcza Żytomierszczyzny”. Wydarzeniem stał się opracowany przez redaktora Jana Matkowskiego artykuł „Zbigniew Herbert oczami Ukraińców” przygotowany okazji 90. rocznicy urodzin poety.

- uruchomieniu systemu centralnej redakcji i korekty w Warszawie, w celu podniesienia poziomu językowego i stylistycznego polskich pism na Ukrainie. Korektor na bieżąco adiustuje teksty nadsyłane przez redakcje, które zdecydowały się skorzystać z tej pomocy. Jest to 6 tytułów, głównie dwutygodniki i kwartalniki, które od samego początku borykały się z problemami językowymi. Funkcjonowanie centralnego korektora przyniosło realną poprawę poziomu językowego polskich pism.

- wdrożeniu centralnego systemu składu i łamania czasopism, głównie kwartalników, dwumiesięczników i miesięczników (czyli wydawnictw o wolniejszym cyklu redakcyjnym), w przypadku których występowały dotychczas największe niedociągnięcia w zakresie szaty graficznej i układu materiałów. W tym roku z możliwości tej skorzystało xxx periodyków polskich z Ukrainy.

- stworzeniu pierwszego pełnego archiwum periodyków polskich wydawanych na Ukrainie – w portalu Kresy24.pl, oraz systemu redystrybucji najatrakcyjniejszych materiałów między poszczególnymi redakcjami.

- podjęciu działań służących utworzeniu wspólnego systemu promocji i reklamy, podnoszącego atrakcyjność oferty reklamowej mediów polskich na Ukrainie. Są już pierwsze efekty tej kompleksowej oferty – na Żytomierszczyźnie udało się uzyskać reklamy od dwóch znaczących firm działających w centralnej i zachodniej Ukrainie, a więc obszarze objętym zasięgiem polskich periodyków. Sieć elitarnych hoteli Reicards oraz Lwowska Manufaktura Czekolady z filią w Żytomierzu i Kijowie są pierwszymi ogłoszeniodawcami w nowym systemie.

- wprowadzeniu dla wybranych tytułów centralnego systemu druku i kolportażu, który ma na celu podniesienie ich atrakcyjności, polepszenie dystrybucji, przy jednoczesnej racjonalizacji kosztów. Z efektów tego działania korzystają głównie mniejsze czasopisma, takie jak „Mozaika Berdyczowska”, „Nasze Drogi” czy „Tęcza Żytomierszczyzny”.

Po drugie, Fundacja w ramach projektu starała się tak rozwijać czołowe media polskie na Ukrainie, aby stawały się rzeczywistymi ośrodkami integrującymi społeczność polską i przyczyniały się do krystalizacji elit. Ze szczególną troską Fundacja potraktowała aktywizację młodzieży.

Temu celowi służy rozwijanie nowoczesnych ofert medialno-społecznościowych, jak portale internetowe, fan page, obecność na Facebooku i w ukraińskich portalach społecznościowych, a także tworzenie telewizji internetowych bądź produktów telewizyjnych w portalach i na stronach internetowych: „Kuriera Galicyjskiego”, „Monitora Wołyńskiego” oraz „Słowa Polskiego”.

Dorobek ten został doceniony przez stronę ukraińską – prowadzone są rozmowy na temat wprowadzenia do publicznej TV lwowskiej programu polskiego realizowanego przez redakcję „Kuriera Galicyjskiego”. Podobne propozycje zostały złożone redakcji „Monitora

Wołyńskiego” w Łucku, a w Równem trwają przygotowania do wznowienia nadawania polskiej audycji radiowej.

Wszystko to wskazuje na wzrost znaczenia mediów polskich i ich atrakcyjności także dla społeczności ukraińskiej. Zjawisko to jest także rezultatem ogromnej aktywności, z jaką polskie środowiska dziennikarskie zaangażowały się w bieżące przemiany na Ukrainie, promując postawy europejskie i obywatelskie.

Debaty polityczne w ramach pilotowanego przez „Kurier Galicyjski” Klubu Galicyjskiego, aktywność obywatelska „Monitora Wołyńskiego”, którego redakcja stała się miejscem spotkań i dialogu władz z mniejszościami narodowymi Łucka, czy aktywność redakcji „Słowa Polskiego” na Majdanie zbudowały kapitał zaufania i otworzyły nowe przestrzenie dla polskich mediów, a tym samym dla Polaków na Ukrainie. Zagospodarowanie tej przestrzeni będzie dla nas wyzwaniem w kolejnym roku.

-„Koordynacja i wsparcie wyższego kształcenia polonijnego na Ukrainie”

Podejmując się w 2015 roku realizacji tego projektu, Fundacja WiD kierowała się potrzebą wykształcenia młodych polskich kadr naukowych, które prowadziłyby badania nad szeroko rozumianą polskością w aspekcie m.in. językowym, kulturowym, historycznym, społecznym, geograficznym. By to osiągnąć, Fundacja postanowiła wesprzeć działalność katedr polonistycznych na uniwersytetach ukraińskich i lektoratów języka polskiego na uczelniach Ukrainy, na których kształcą się kadry naukowe, a także instytucji naukowych zajmujących się promocją kultury polskiej.

Bezpośrednimi adresatami projektu byli pracownicy naukowcy polonistyk na Ukrainie, studenci tych polonistyk i lektorzy języka polskiego. Projekt zakłada koordynację działań naukowych poszczególnych polonistyk związanych z utrwalaniem śladów polskości na Ukrainie; zapisem obecnego stanu polskich fenomenów kulturowych: języka (w tym dialektów, reliktyw gwar), kultury ludowej, tradycji, obyczajów, osobliwych zjawisk społecznych; włączenie w te działania ośrodków, w których istnieje prężne nauczanie języka polskiego w ramach lektoratów, w zakresie prowadzenia wspólnych badań naukowych nad polszczyzną na Ukrainie; wsparcie tych badań poprzez pomoc finansową (stypendia, honoraria dla badaczy, doktorantów, recenzentów itd.); doposażenie polonistyk w pomoce naukowe; wsparcie stypendialne dla studentów oraz organizację konferencji naukowej na zakończenie projektu.

-„Wspierania oświaty polskiej na Ukrainie”

W ramach realizacji projektu „Biało-czerwone ABC. Program wspierania oświaty polskiej na Ukrainie” zostały zrealizowane założone cele bezpośrednie i efekty. Na skutek działań projektowych podniesiono poziom nauczania języka polskiego i wiedzy o Polsce poprzez wspieranie rozwoju oświaty polskiej na Ukrainie, budowanie skutecznego, długofalowego i transparentnego systemu wsparcia oświaty polskojęzycznej uwzględniającego specyficzne potrzeby Polaków i osób polskiego pochodzenia, pomagającego w zachowaniu tożsamości narodowej.

W ramach projektu wprowadzono system dotowania szkół społecznych i stacjonarnych oparty na przejrzystych kryteriach. Dotacja przeznaczona na dofinansowanie kosztów utrzymania

placówek szkolnych, zakup pomocy metodycznych i edukacyjnych dla uczniów, wypłaty wynagrodzeń dla nauczycieli (szkoły społeczne) lub nagród (szkoły stacjonarne) oraz dofinansowanie działalności śródrocznej szkolnej została wyliczona ze względu na liczbę uczniów – wprowadzono tzw. koszyk ucznia.

Podwyższono konkurencyjność i jakość szkolnictwa polskiego na Ukrainie:

– dofinansowano zakup pomocy metodycznych i naukowych dla 6 szkół stacjonarnych z polskim językiem nauczania, 5 „pionów klas polskich” i szkół z poszerzona nauka języka polskiego, 6 polskich grup przedszkolnych i 2 polskich przedszkoli, dla 106 szkół społecznych (sobotnio-niedzielnych) i 43 szkół ukraińskich w których łącznie języka i kultury polskiej uczy się 18824 uczniów.

– w roku 2015 miała miejsce kontynuacja wprowadzenia w roku 2014 po raz pierwszy w historii wspierania oświaty polskiej na Ukrainie kryteriów merytorycznych dotyczących zasad zarządzania placówką szkolną, ukierunkowanych na wprowadzenie systematyczności w nauczaniu, uporządkowanie metodyki nauczania. Podmioty oświatowe aplikujące o dofinansowanie powinny były spełnić następujące kryteria: rejestracja w bazie danych szkół, prowadzonej przez ORPEG na stronie www.polska-szkola.pl oraz w portalu www.znpu.com.ua (portal Ogólnoukraińskiego Koordynacyjno-Methodycznego Centrum Nauczania Języka Polskiego i Zjednoczenia Nauczycieli Polskich na Ukrainie) w ciągu 30 dni od przyznania dotacji; prowadzenie dokumentacji merytorycznej obejmującej między innymi listę uczniów z podziałem na grupy, frekwencję na zajęciach, czas pracy nauczycieli, realizowany program nauczania; realizowanie programu nauczania obowiązującego na Ukrainie (program zatwierdzony przez Ministerstwo Oświaty i Nauki Ukrainy lub program autorski zatwierdzony przez lokalne kuratorium oświaty lub inny organ upoważniony) lub wykorzystującego polską podstawę programową „Podstawa programowa dla uczniów polskich uczących się za granicą”, opracowaną przez MEN w latach 2010-2012, do której przygotowany jest elektroniczny podręcznik oraz materiały dostępne na stronie www.polska-szkola.pl. Zastosowane kryteria służyły podwyższeniu jakości nauczania i podwyższeniu konkurencyjności szkół polskich na Ukrainie. Warto nadmienić, że Fundacja dołożyła wszelkich starań, aby wesprzeć środowiska oświatowe, które tych kryteriów na etapie początkowych nie spełniały lub nie były w stanie spełnić ze względu na specyfikę konkretnego środowiska, brak doświadczenia organizacji w prowadzeniu punktu nauczania.

- „Strażnicy Narodowej Pamięci”

Wszystkie zakładane cele bezpośrednio i oczekiwane efekty realizacji projektu pod tytułem „Strażnicy Narodowej Pamięci Kwerenda i upamiętnianie miejsc związanych z walką Polaków na terenie obecnej Ukrainy” zostały spełnione. Kwerenda archiwalna przyczyniła się do rozpoznania miejsc pochówku polskich żołnierzy na terenie obecnej Ukrainy, co w efekcie pozwoliło zidentyfikować na Ukrainie miejsca, w których polegli Polacy. Kolejnym zakładanym celem bezpośrednim było dotarcie do różnych środowisk na Ukrainie i szerzenie informacji i wiedzy historycznej o Polsce, co w efekcie zwiększyło poziom wiedzy historycznej wśród osób polskiego pochodzenia. Następnym celem bezpośrednim było szerokie promowanie Polski, polskiej historii, tradycji poza granicami kraju. Ostatnim celem bezpośrednim było pogłębianie interakcji między Polakami zamieszkującymi Ukrainę, co w efekcie przyczyniło się do wzmocnienia polskich środowisk na Ukrainie.

Projekt przewidywał zgromadzenie bazy danych dotyczących rozpoznania miejsc pochówku żołnierzy polskich poległych w czasie obrony Lwowa. Baza danych liczy 40 wytypowanych

miejsce pochówku. W ramach projektu uzyskano realny spis miejsc pochówku do identyfikacji w terenie.

- „Bieg Ludzi Honoru – Tropem Wilczym”

„Bieg Ludzi Honoru – Tropem Wilczym” zrzęśli w Warszawie około 4 tysięcy osób. W ramach organizowanego wydarzenia, prócz samego biegu można było wziąć udział w grze rodzinnej przygotowanej dla najmłodszych wraz z opiekunami, oraz szeregu atrakcji nawiązujących do obchodów Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych. Dal całości wydarzenia charakterystycznego akcentu nadała Grupa Rekonstrukcyjna „Radosław”.

W przypadku Warszawy podział ilościowy na dystansach plasuje się następująco: 10 km, 5 km, 1963 m

Nowoczesny charakter projektu połączony z zachowaniem pamięci i rozpowszechnianiem wiedzy historycznej pozwolił na dotarcie do bardzo szerokiego grona odbiorców. Zarówno tych bezpośrednio związanych z projektem, jak i pośrednich obserwujących poszczególne działania realizowane w ramach projektu „Tropem Wilczym” Pamięci Żołnierzy Wyklętych. Efektem jest znaczne pogłębienie wiedzy na temat historii polskiego podziemia niepodległościowego, w szczególności działań prowadzonych na byłych Kresach RP w latach 1944 – 1952 oraz zachęcenie do aktywnego spędzania czasu wolnego.

- „Doskonalenie językowe i przedmiotowe nauczycieli polskich z Ukrainy”

Głównym celem projektu było podniesienie kompetencji metodycznych i zawodowych nauczycieli szkół stacjonarnych oraz szkół społecznych uczących języka polskiego oraz innych przedmiotów nauczanych w języku polskim na Ukrainie. W naszej ocenie cel ten został osiągnięty poprzez realizację celów szczegółowych:

- 1) Profesjonalne przygotowanie 30 edukatorów metodyków, konsultantów z zakresu kompetencji: przedmiotowych i metodycznych w oparciu o zespół nauczycieli szkół stacjonarnych i wybranych szkół społecznych poprzez realizację cyklu kursów zawodowych z zakresu andragogiki oraz metodyki nauczania;
- 2) Podwyższenie kompetencji oraz uzyskanie nowych kwalifikacji u nauczycieli, konkretyzacja zadań dydaktycznych i wychowawczych w praktyce, dbanie o jakość procesu nauczania uczenia się od siebie nawzajem poprzez wprowadzenie i realizację programu doskonalenia realizowanego przez lokalnych edukatorów.
- 3) Wprowadzenie lokalnego systemu wsparcia metodycznego dla nauczycieli języka polskiego i przedmiotów ojczystych poprzez przygotowanie sieci lokalnych edukatorów. Podczas zorganizowanego kursu edukatorskiego dla 30 osobowej grupy nauczycieli z Ukrainy (lista uczestników w załączeniu do sprawozdania), zostało przeprowadzonych pięć podstawowych modułów z zakresu kursu edukatorskiego oraz pięć dodatkowych modułów uzupełniających, zgodnie z przyjętym programem. Wszystkie zaplanowane zajęcia odbyły się.

- „Gra z Kresami”

Projekt "Gra z Kresami" został zrealizowany na terenie Rzeczypospolitej Polskiej i miał na celu rozwijanie kontaktów młodzieży polonijnej z krajem, kulturą i językiem polskim poprzez wspólną pracę nad stworzeniem pierwszej polskiej gry planszowej o tematyce kresowej, której współautorami byłiby młodzi mieszkańcy wspomnianych "Kresów". Zakładał on zorganizowanie Warsztatów z tworzenia gier planszowych dla Przedstawicieli społeczności polonijnych z Litwy, Łotwy, Ukrainy i Białorusi, na których mieli zostać oni przeszkoleni w zakresie metod powstawania nowoczesnych gier planszowych i karcianych oraz wyposażeni w niezbędne pomoce dydaktyczne do realizacji tego zadania. Następnie przeszkoleni Przedstawiciele powrócili do swoich środowisk związanych z polskimi szkołami na dawnych kresach Rzeczypospolitej i przeprowadzili tam podobne warsztaty na których przekazywali kolejnym młodym osobom wiedzę z zakresu tworzenia nowoczesnych gier planszowych. Następnie Uczestnicy Projektu "Gra z Kresami" przygotowali kilka własnych projektów gier planszowych, które zostały przesłane do Fundacji Wolność i Demokracja. Kolejnym krokiem był wybór najlepszych projektów gier (po 1 z każdego kraju biorącego udział w Projekcie) i zaproszenie ich twórców do Warszawy na Spotkanie mające na celu wspólne zaprezentowanie przygotowanych projektów gier, wybór dwóch najlepszych a następnie przygotowanie ich do wydania w profesjonalnej formie. Następnie przekazano wybrane projekty gier do firmy, która podjęła się stworzenia oprawy graficznej i ich druku.

- „Karta Polaka”

Celem ogólnym projektu było zebranie informacji na temat posiadaczy Karty Polaka, zbadanie stanu realizacji ustawy o Karcie Polaka oraz wzmocnienie tożsamości środowisk polskich na Białorusi, Litwie, Łotwie i Ukrainie, rozwój poczucia więzi z Polską oraz popularyzacja idei Karty Polaka wśród Polaków tam zamieszkujących.

Do celów bezpośrednich należało:

-przeprowadzenie ilościowych i jakościowych badań naukowych wśród posiadaczy Kart Polaka w w/w krajach,

Wraz ze Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego przeprowadzone zostały badania ankietowe na grupie ponad 500 posiadaczy Karty Polaka we wszystkich zaplanowanych krajach. Poza tym opracowano również dane statystyczne otrzymane z Rady do Spraw Polaków na Wschodzie. Wyniki przedstawione zostały zarówno na konferencji poświęconej tematyce Karty Polka, jak i w publikacji. Zebrano również 16 wspomnień posiadaczy Karty Polaka oraz zebrano szereg interesujących dokumentów archiwalnych, które były podstawą do otrzymania Karty Polaka.

-podsumowanie ponad 7-letniego okresu realizacji ustawy o Karcie Polaka,

Podsumowanie to zawarte jest częściowo w raporcie z badań, o których wspomniano powyżej. Szerszy kontekst procesu przyznawania Karty Polaka przedstawiony został w publikacji będącej integralną częścią niniejszego projektu. W publikacji podjęto próbę odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób Karta Polaka wpłynęła na polskie środowiska na Wschodzie, jakie wywołała reakcje państw b. ZSRR, jakie problemy pojawiały się w trakcie realizacji ustawy. Okazją do podsumowania procesu przyznawania Karty Polaka była również konferencja w Sejmie, zorganizowana przez Fundację Wolność i Demokracja w ramach niniejszego projektu o Karcie Polaka.

-przygotowanie propozycji zmian ustawy o Karcie Polaka,

Cały szereg działań w ramach niniejszego projektu (badania ankietowe, zebrane materiały do publikacji, konsultacje z organizacjami i mediami polonijnymi) umożliwiły przedstawienie propozycji zmian do ustawy. Przedstawione zostały one Komisji Łączności z Polakami za Granicą podczas jej prac na nowelizacją ustawy, a także podczas konferencji w Sejmie.

-promocja idei Karty Polaka,

Cel ten był realizowany podczas współpracy z organizacjami polskimi oraz instytucjami państwowymi, zaś w mediach polonijnych i społecznościowych ukazało się szereg informacji o niniejszym projekcie poświęconym Karcie Polaka. Dalsza promocja idei Karty Polaka następować będzie poprzez publikację „Odkryte Karty historii”. Podsumowanie ustawy o Karcie Polaka”.

- „Wyjazd Edukacyjny Dzieci i Młodzieży Polskiego Pochodzenia ze Wschodu do Polski – Warszawskie Lato z Polską”

Celem głównym projektu: „Wyjazd Edukacyjny Dzieci i Młodzieży Polskiego Pochodzenia ze Wschodu do Polski – Warszawskie Lato z Polską”, realizowanego w ramach zadania publicznego „Wspieranie oświaty polonijnej w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz organizowania kolonii i innych form letniego wypoczynku dzieci i młodzieży”, było wzmocnienie potencjału środowisk polskich za granicą poprzez kształtowanie wśród dzieci i młodzieży postaw obywatelskich i zespołowych oraz wzmocnienie więzi z Polską. Cel ten został osiągnięty za pośrednictwem celów szczegółowych:

1. Podtrzymanie polskości i organizacja wypoczynku dla dzieci i młodzieży polskiego pochodzenia z Ukrainy, Litwy, Łotwy i Białorusi.

Cel ten został osiągnięty poprzez zorganizowanie 5 turnusów Wyjazdów Edukacyjnych Dzieci i Młodzieży Polskiego Pochodzenia ze Wschodu do Polski – Warszawskie Lato z Polską, w których wzięło udział 218 dzieci i 22 opiekunów z ich kraju pochodzenia, łącznie 240 osób. W ramach projektu Polskę odwiedzili najzdolniejsi uczniowie szkół z polskim językiem nauczania, szkół sobotnio-niedzielnych i punktów nauczania języka polskiego przy organizacjach polonijnych i parafiach z małych miejscowości na Ukrainie, Litwie, Łotwie i Białorusi, którzy systematycznie uczęszczają w ciągu roku na zajęcia języka polskiego i aktywnie działają na rzecz lokalnej mniejszości polskiej, zwycięzcy olimpiad i konkurów polonijnych, Laureaci Ogólnoukraińskiego Dyktanda Języka Polskiego.

- „Ja - Lider”

Głównym celem projektu „Ja - LIDER. Warsztaty dla animatorów środowisk polskich za granicą”, realizowanego w ramach zadania publicznego realizowanego w ramach zadania publicznego „Wspieranie oświaty polonijnej w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz organizowania kolonii i innych form letniego wypoczynku dzieci i młodzieży” było wzmocnienie potencjału środowisk polskich za granicą poprzez kształtowanie wśród młodego pokolenia postaw lideryckich i zespołowych. Naszym zdaniem cel ów został zrealizowany za pośrednictwem celów szczegółowych wymienionych poniżej:

1. Wyposażenie uczestników w wiedzę i umiejętności - niezbędne do rozwoju siebie jako Lidera - w kilku obszarach kompetencyjnych: poczucie misji i siły do działania, trwałe relacje z lokalną społecznością, odważne idee i odważne działania, bycie ponad podziałami i dawanie

innym coś od siebie. Cel ów został osiągnięty poprzez udział w warsztatach z zakresu kompetencji liderek (24 godziny zajęć), warsztatach obywatelskich i zarządzania projektami (24 godziny zajęć) skoncentrowanych na przekazaniu praktycznej wiedzy, uruchomieniu zasobów i doświadczeń liderek.

2. Wspieranie podwyższenia kompetencji językowych uczestników poprzez aktywny kontakt z żywym językiem (młodzież z Polski – wolontariusze, młodzież ze Szkoły Międzynarodowej Paderewski w Lublinie oraz udział w warsztatach językowych (20 godzin) prowadzonych przez prof. Beatę Obsulewicz – Niewińską – pracownika naukowego KUL, która od 20 lat prowadzi zajęcia z języka polskiego jako obcego dla cudzoziemców, a także poprzez uczestnictwo w zajęciach w Międzynarodowej Szkole Paderewski w Lublinie. Uczestnicy projektu mieli możliwość do nawiązania współpracy z polskimi rówieśnikami. Integracyjne spotkania, udział w lekcjach i w obchodach dnia sportu przyczyniły się do wzbogacenia u uczestników słownictwa polskiego, poprawy właściwej wymowy, a także do nawiązania trwałych kontaktów w młodzieżą polską.

3. Wzmocnienie motywacji wśród uczestników do podjęcia roli aktywnego i świadomego członka lokalnego środowiska polskiego. Cel ów został osiągnięty po przez zaprezentowanie polskiego doświadczenia z zakresu funkcjonowania samorządów, organizacji społecznych na przykładzie Fundacji Wolność i Demokracja, Centrum Wolontariatu Projektor, Biuro Karier UMCS oraz wymianę doświadczeń z liderami pochodzącymi z Kresów (Członkowie Samorządu Studenckiego i Koła Naukowego Ekonomistów UMCS), aktywnie zaangażowanych w życie współczesnej Polski.

4. Wspieranie większej aktywności społeczności polskiej na Ukrainie poprzez wyposażenie uczestników projektu w wiedzę i umiejętności niezbędne do organizacji i przeprowadzenia miniprojektów po powrocie do kraju zamieszkania na podstawie analizy potrzeb lokalnej mniejszości polskiej. Cel ów zrealizowano dzięki temu, że uczestników uczestników warsztatów dla animatorów środowisk polskich za granicą wyposażono w wiedzę na temat zarządzania projektami i umiejętności miękkie niezbędne do organizacji społecznych mini projektów w społeczności lokalnej po powrocie do domu. Dzieci pracując w małych zespołach przygotowali do realizacji 16 projektów, które też zrealizowali po powrocie w swoich szkołach sobotnich i organizacjach. Przeprowadzone warsztaty przyczyniły się do wzrostu aktywności obywatelskiej i społecznej wśród młodzieży oraz poczucia odpowiedzialności za to, co się dzieje w ich środowisku. Uczestnicy projektu uświadomili sobie, że dzięki własnej aktywności mogą zorganizować czas dla siebie i swoich rówieśników, otrzymując przy tym ogromną satysfakcję i poczucie spełnienia się.

5. Integracja młodych liderów polonijnych z małych miejscowości na Ukrainie, wymiana doświadczeń oraz nawiązanie współpracy między organizacjami polonijnymi z całej Ukrainy. W ramach projektu zainicjowano forum wymiany doświadczeń, spotkania integracyjne, możliwość prezentacji działalności organizacji polonijnych i szkół sobotnich, do których należą uczestnicy projektu, prezentacji własnych zainteresowań, umiejętności i talentów uczestników podczas wieczorów talentów. Efektem multiplikatywnym jest również nawiązanie przyjaźni i podtrzymywanie relacji za pośrednictwem portali społecznościowych między dziećmi z różnych środowisk polonijnych na zachodzie i wschodzie Ukrainy, powstały inicjatywy organizacji wspólnych projektów pomiędzy liderami polonijnymi z różnych miejscowości.

3. Informacja o prowadzonej działalności gospodarczej według wpisu do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego

Fundacja prowadzi działalność gospodarczą w zakresie:

- wydawanie czasopism i wydawnictw periodycznych
- Wydawanie książek

- Reklama
- Prace badawczo – rozwojowe w dziedzinie pozostałych nauk humanistycznych i społecznych
- Działalność związana z organizacją targów i wystaw
- Działalność komercyjna pozostała gdzie indziej nie sklasyfikowana
- Kształcenie ustawiczne dorosłych i pozostałe formy kształcenia gdzie indziej nie sklasyfikowane
- Działalność radiowa i telewizyjna